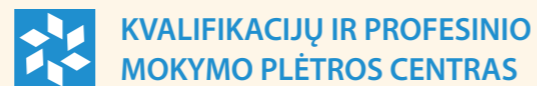

Sekretorių ir kontoros
darbo švietimo posričio
programų įgyvendinimo
kokybės išorinio vertinimo
rezultatų analizė

Parengta Europos Sąjungos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis, įgyvendinant projektą
Nr. VP1-2.2-ŠMM-04-V-03-002 „Profesinio mokymo kokybės išorinis vertinimas“

Parengė UAB Eurotela ekspertės:

Jūratė Baltramaitytė
Irma Mockevičiūtė
Edita Šidlauskaitė

Turinys

IŠORINIO VERTINIMO REZULTATAI PAGAL STRATEGINES VERTINIMO SRITIS / 4

Mokymo / mokymosi aplinka / 4
Mokymasis visą gyvenimą / 6
Mokymo prieinamumas / 8
Mokymo modernumas / 9
Kvalifikacijos atitiktis ūkio poreikiams / 11
Informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumas / 13

IŠORINIO VERTINIMO REZULTATAI PAGAL KOKYBĖS UŽTIKRINIMO CIKLO ETAPUS / 15

Planavimas / 16
Įgyvendinimas / 16
Vertinimas / 17
Peržiūra / 18

REKOMENDACIJOS / 19

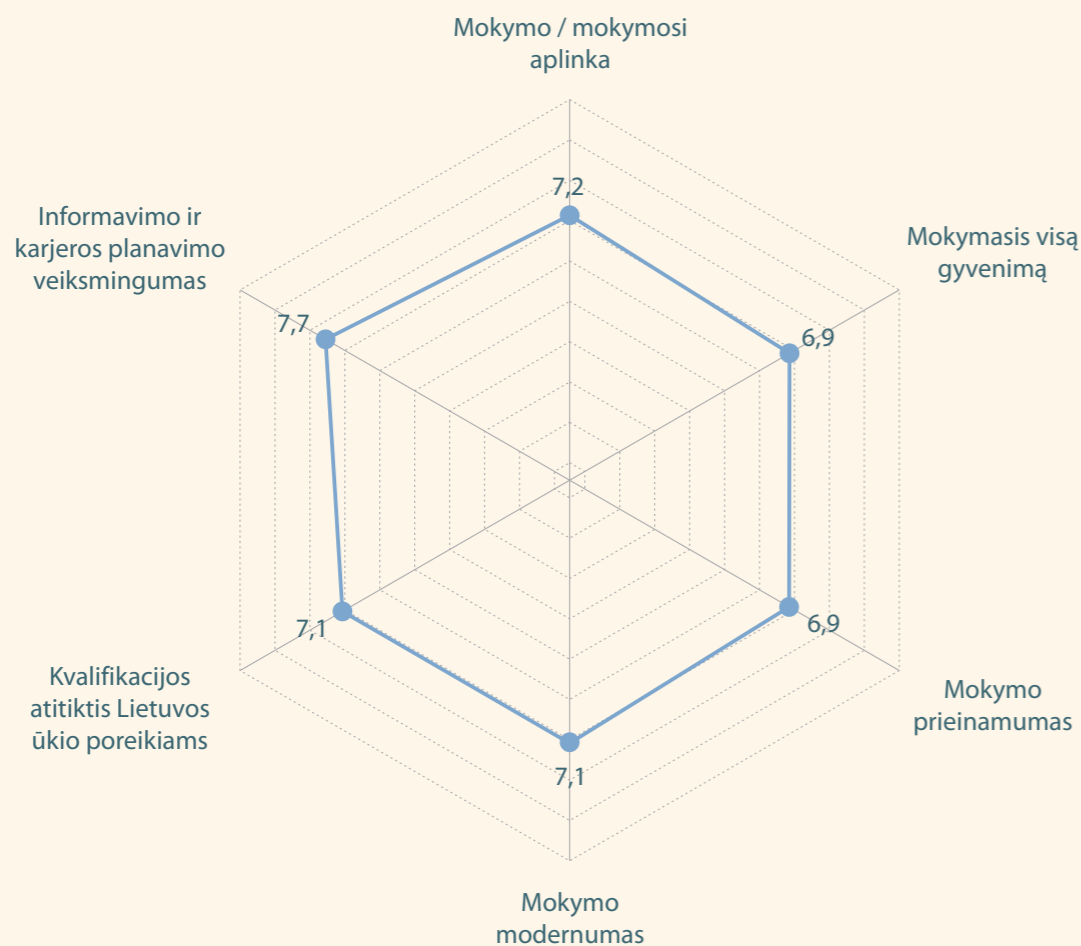
PRIEDAS / 21

Išorinio vertinimo rezultatai pagal strategines vertinimo sritis

Sekretorių ir kontoros darbo švietimo posričio programų išorinis vertinimas vyko 20 profesinio mokymo įstaigų. Buvo įvertintos 4 posričio programos (žr. priedas).

Mokyklų vertinimo vidurkis pagal strategines vertinimo sritis yra 7,15. 60 % mokyklų vertinimo vidurkis pagal sritis yra didesnis už posričio vidurkį. Dviejų mokyklų (10 %) rezultatai vidutiniškai siekia tik 5,4 balo. Trijų mokyklų (15 %) vidutinis balas yra 6,6 ir trijų mokyklų (15 %) vidutinis balas – 7.

Skėtis pagal strategines vertinimo sritis

1 pav. Strateginių vertinimo sričių vertinimo vidurkiai.

Mokymo / mokymosi aplinka

Strateginės vertinimo srities „Mokymo / mokymosi aplinka“ visų posričio programų vertinimo vidurkis – 7,2. Jį viršija 35 % mokyklų su 8 balų įvertinimu. Daugumos (50 %) mokyklų įvertinimas – 7. Žemiausias įvertinimas yra 6 (trijose mokyklose, tai sudaro 15 %).

Kriterijai „Siekis ugdyti nuolat besimokantį, atvirą kaitai, kūrybingą ir atsakingą žmogų“; „Tikslai žinomi profesinio mokymo teikėjo bendruomenei“

50 % mokyklų misijoje ir vizijoje aiškiai suformulavo siekį ugdyti nuolat besimokantį, atvirą kaitai, kūrybingą ir atsakingą žmogų. Kai kuriose mokyklose nesuformuluotas arba neaiškiai suformuluotas siekis ugdyti nuolat besimokantį, atvirą kaitai, kūrybingą ir atsakingą žmogų. Dviejose mokyklose vizija suformuluota atsižvelgiant ne į žmogaus ugdymą, o į institucijos siekius.

Daugumoje mokyklų (13 iš 20 mokyklų) prioritetiniai metiniai uždaviniai atnaujinami kasmet. Uždaviniai orientuoti į nuolat besimokančio, atviro kaitai, kūrybingo ir atsakingo žmogaus ugdymą. Kai kuriose mokyklose prioritetiniai metiniai uždaviniai kasmet neatnaujinami bei formuluojant prioritetinius metinius uždavinius nenumatytas siekis ugdyti nuolat besimokantį, atvirą kaitą, kūrybingą ir atsakingą žmogų.

Daugumoje mokyklų prioritetinių uždavinių atnaujinime dalyvauja visų socialinių dalininkų atstovai, t.y. mokiniai, tėvai, mokytojai, socialiniai partneriai, mokyklos bendruomenės atstovai. Vienoje iš posričio vertinamų mokyklų prioritetinių uždavinių atnaujinime nedalyvauja socialiniai partneriai, o kitoje mokykloje dalyvauja tik mokyklos administracija. Vienoje iš vertinamų mokyklų prioritetinių uždavinių atnaujinime nedalyvauja nei mokiniai ir jų tėvai, nei socialiniai partneriai.

Kriterijus „Patraukli mokymosi aplinka“

Beveik visose mokyklose (19 iš 20 mokyklų) sukurti instrumentai mokytojų ir mokinių pasitenkinimo mokymosi ir darbo aplinka matavimui, kuris vyksta reguliariai.

Dauguma mokyklų nurodė, kad didžioji dalis mokinių ir mokytojų yra patenkinti mokymosi aplinka. Deja, daugumoje mokyklų nebuvo identifikuotos mokymosi sąlygos, skatinančios mokinių kūrybiškumą ir motyvaciją mokymuisi, bei mokytojų pasitenkinimas darbo sąlygomis mokymui, siekiant patrauklios mokymosi aplinkos.

Kai kuriose mokyklose buvo identifikuotos tobulintinos sritys, skatinančios mokinių kūrybiškumą ir motyvaciją mokymuisi, tai – kompiuterinės ir programinės įrangos atnaujinimas, daugiau praktikos darbo vietose, kokybiško maitinimo organizavimas mokymosi aplinkoje, gyvenimo sąlygų gerinimas bendrabutyje, nuotolinis mokymasis, bevielis internetas mokymosi aplinkoje. Taip pat, kai kuriose mokyklose buvo nurodytos tobulintinos mokytojų darbo sąlygos mokymui, tai – didesnė dalykinė pagalba iš mokytojų, kompiuterinės ir programinės įrangos atnaujinimas, biuro organizacinės technikos įsigijimas, pamokų tvarkaraščio tobulinimas.

Kriterijus „Aplinka motyvuoja mokymuisi“

Daugumoje mokyklų (65 %) „nubyrėjusių“ mokinių dalis per metus yra daugiau nei 10 %, 11 mokyklų mokinių pažangumas kasmet mažėja ir nesiekia 50 %.

Kriterijai „Ugdymo kokybės kultūra“; „Informacija apie programų įgyvendinimą prieinama visiems socialiniams dalininkams“

50 % posričio mokyklų programų įgyvendinimo rezultatus kasmet aptaria su visais socialiniais dalininkais, t.y. mokiniais ir jų tėvais, mokytojais, socialiniais partneriais, mokymo įstaigos administracija ir bendruomene. Šiose mokyklose yra suplanuotos veiklos tobulinimo priemonės pagal kiekvieną strateginę vertinimo sritį, kurias žino ir joms pritaria visi socialiniai dalininkai.

Kai kuriose mokyklose suplanuotos veiklos tobulinimo priemonės pagal mokymo / mokymosi aplinkos strateginę vertinimo sritį, tačiau vertinimo metu paaiškėjo, kad šios priemonės nederinamos su socialiniais dalininkais arba suderintos ne su visais socialiniais dalininkais.

2 (tai sudaro 10 %) mokyklose nesuplanuotos veiklos tobulinimo priemonės pagal strateginę vertinimo sritį.

Visose mokyklose kasmet rengiama ir viešinama informacija apie programų įgyvendinimą, tačiau ne visos mokyklos nurodė, ar tai vykdoma pagal visas strategines vertinimo sritis. Informacija apie programų įgyvendinimą viešinama įvairiais viešinimo būdais, populiariausi jų yra: mokyklos svetainė, regioninė spauda ir / arba televizija, taip pat parodos ir konkursai.

Geroji patirtis:

- » **Alytaus profesinio rengimo centre** programų įgyvendinimo kokybei gerinti atlikta galiojančių bendradarbiavimo sutarčių su mokymo, verslo institucijomis ir kitais socialiniais partneriais analizė ir atnaujinimai, profesijos mokytojų kabinetų ir dirbtuvių įrangos panaudojimo ir mokomosios medžiagos analizė, įvertintos ir atrinktos įmonės mokinių praktikos atlikimui.
- » **Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokykloje** įdiegta vieninga kompleksinė geležinkelio transporto mokymo centro informacinė sistema, kuri prieinama mokyklos darbuotojams ir mokiniams.

Mokymasis visą gyvenimą

Strateginės vertinimo srities „Mokymasis visą gyvenimą“ visų posričio programų vertinimo vidurkis – 6,9. Keturiuose mokyklose (20 %) ši sritis įvertina 8 balais, 7 balais – devyniose mokyklose (45 %), 6 balais – keturiuose mokyklose (20 %). Didžiausias įvertinimas – 9 balai (viena mokykla). Žemiausias įvertinimas 5 balai (dvi mokyklos).

Kriterijus „Posričio lygmeniu teikiami įvairios paskirties mokymai“

Deja, tik penkios mokyklos (25 %) posričio lygmeniu teikia įvairios paskirties mokymus. Dauguma mokyklų vykdo tik formaliojo mokymo programas ir dažniausiai po vieną. Daugumoje mokyklų teikiama kursų ir pamokų pasiūla nėra didelė. Aštuoniose mokyklose nevykdomi arba neteikiami įvairios paskirties kursai, pamokos ir kt. darbuotojams, bedarbiams, bendrojo ugdymo mokyklų moksleiviams ir kt., nes nėra poreikio.

Kriterijus „Sudarytos įvairios pereinamumo tarp švietimo grandžių galimybės“

35 % vertinamo posričio mokymo įstaigų numatė pereinamumo galimybes tarp bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programų, nekeičiant mokymosi trukmės, tarp tos pačios kvalifikacijos profesinio mokymo programų, kurias teikia skirtingi profesinio mokymo teikėjai, tarp profesinio mokymo ir studijų programų bei tarp neformaliojo mokymo ir profesinio mokymo programų. Minėtos mokymo įstaigos yra pasirašiusios sutartis su bendrojo ugdymo ir aukštosiomis mokyklomis (Alytaus kolegija, Kauno kolegija, Vilniaus Kolpingo kolegija, Vilniaus kolegija, Vilnius kooperacijos kolegija, Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija, Tarptautine teisės ir verslo aukštąja mokykla, Šiaurės Lietuvos kolegija, Šiaulių kolegija, Panevėžio kolegija, Vytauto Didžiojo universitetu, Mykolo Riomerio universitetu, Vilniaus Gedimino technikos universitetu, Lietuvos edukologijos universitetu bei profesinio mokymo teikėjais). Pereinamumo atveju šiose mokymo įstaigose yra sudarytos pereinamumo galimybės, užskaitant atitinkamus dalykus.

Daugelyje vertinamo posričio mokymo įstaigų sudarytos pereinamumo galimybės į bendrojo ugdymo arba studijų programas. Tačiau daugelyje mokyklų nesudarytos pereinamumo galimybės tarp neformaliojo mokymo ir profesinio mokymo programų.

Kriterijai „Mokymasis baigiamas sėkmingai“; „Mokymasis tęsiamas kitose programose“

Tik 3 mokyklose (15 %) absolventų dalis nuo įstojusiujų skaičiaus siekia 90 % ir daugiau. Kiekvienoje mokykloje skirtinga situacija: 5 mokyklose (25 %) rodiklis kasmet svyruoja, 1 mokykloje (5 %) pastebėta didėjimo tendencija. 12 (60 %) mokyklų šis rodiklis yra nuo 53 % iki 80 %, vienoje mokykloje yra tik 35 % absolventų, kurie sėkmingai baigė mokymąsi.

Devyniolikoje (95 %) vertinamo posričio mokyklų yra absolventų, tęsiančių mokymąsi kitose programose ir aukštosiose mokyklose. Tačiau nei vienoje iš jų nėra daugiau kaip 50 % absolventų tęsiančių mokymąsi žemesnio, to paties ir aukštesnio lygmens programose bei aukštosiose mokyklose. Šis rodiklis yra nuo 4 % iki 36 %. Dažniausiai mokymasis tęsiamas aukštosiose arba aukštesniosiose mokyklose, tačiau aštuoniose mokyklose dalis mokinių mokymąsi tęsia to paties lygmens programose. Nei vienoje mokykloje nėra absolventų, tęsiančių mokymąsi žemesnio lygmens programose.

Kriterijai „Ugdoma kokybės kultūra“; Informacija apie programų įgyvendinimą prieinama visiems socialiniams dalininkams“

Tik 30 % vertinamo posričio mokyklų kasmet programų įgyvendinimo rezultatus aptaria su visais socialiniais dalininkais (mokiniais ir jų tėvais, mokytojais, socialiniais partneriais, mokyklos administracija). Veiklos tobulinimo priemonės šios mokymo institucijos yra suplanavusios pagal kiekvieną strateginę vertinimo sritį ir suderinusios su visais socialiniais dalininkais.

Dauguma mokyklų yra nesuplanavusios veiklos tobulinimo priemonių pagal kiekvieną strateginę vertinimo sritį ir šių priemonių nederina su visais socialiniais dalininkais. Tačiau beveik visos mokymo įstaigos kasmet aptaria programų įgyvendinimo rezultatus, bet ne visos į aptarimus įtraukia visus socialinius dalininkus.

Visos mokyklos kasmet rengia ir viešina informaciją apie programų įgyvendinimą pagal visas strategines vertinimo sritis. Informacija prieinama visiems socialiniams dalininkams. Populiariausios viešimo priemonės yra mokyklos internetinė svetainė, vietinė televizija bei spauda, parodos, profesinio orientavimo dienos. Vienoje mokykloje (5 %) naudojama nepakankamai informacijos viešinimo būdų apie programų įgyvendinimą.

Geroji patirtis:

- » Įdomiais informacijos viešinimo būdais galėtų pasidalinti **Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centras**, kuris parengė ir įgyvendina 2014 m. bendradarbiavimo ir viešųjų ryšių planą.
- » **Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokykloje** kiekvienais metais kovo-birželio mėn. organizuojamos įvairios paskirties aktyvios pamokos bendrojo ugdymo mokyklų mokiniams apie įgyvendinamas programas, kurios vyksta 5D formato mokymo klasėje.

Mokymo prieinamumas

Strateginės vertinimo srities „Mokymo prieinamumas“ visų posričio programų vertinimo vidurkis – 6,9 balo. Devynių mokyklų (45 %) srities įvertinimas yra 7 balai. 8 balais įvertintos šešios mokyklos, 6 balais – trys mokyklos. Žemiausias įvertinimas – 5 ir 4 balai (dviejose mokyklose).

Kriterijus „Sudarytos sąlygos mokytis įvairių gebėjimų ir poreikių asmenims“

Visose mokyklose vykdomas ankstesnės mokymosi patirties užskaitymas: nustatytos aiškios procedūros, paskirstytos atsakomybės ir funkcijos. Šešiose mokymo institucijose yra numatyta darbo metu įgytų kompetencijų užskaitymo galimybė.

Devyniose iš dvidešimties mokyklų yra formaliojo mokymosi posričio programų, skirtų žmonėms su pagrindiniu ir su viduriniu išsilavinimu, šešiose – tik su pagrindiniu išsilavinimu, penkiose – tik su viduriniu išsilavinimu. Daugumoje mokymo institucijų (13 iš 20) nėra galimybės mokytis nuotoliniu būdu. Septyniose mokyklose sudarytos galimybės mokytis nuotoliniu būdu, šešiose nėra besimokančių mokinių. Vienoje mokykloje pagal teikiamą formaliojo mokymo posričio programą, skirtą žmonėms su viduriniu išsilavinimu, yra nuotoliniu būdu besimokančių mokinių.

Daugumoje mokymo institucijų (17 iš 20) mokosi mokiniai su įvairiais poreikiais (iš socialiai remtinių šeimų, aukštojo mokslo studentai, neįgalieji). Visose mokyklose yra įvairaus amžiaus ugdytinių. Atsižvelgiant į mokinių poreikius, sudaroma galimybė mokytis pagal individualų mokymo planą.

Daugumoje mokymo institucijų (17 iš 20) yra daugiau nei vienas specialybės mokytojas baigęs asmenų su specialiais poreikiais mokymo kursus, 2-ose – po vieną, 1-oje – nėra nei vieno.

Dviejose mokyklose vertinamose programose visi specialybės mokytojai yra baigę asmenų su specialiais poreikiais mokymo kursus.

Kriterijus „Mokiniai su įvairiais poreikiais sėkmingai baigia mokymąsi ir yra užimti“

Dauguma absolventų, turinčių įvairius poreikius (62 % nuo visų absolventų su įvairiais poreikiais), yra užimti, t.y. dirba arba tęsia mokymąsi kitose programose. Septynios mokymo institucijos duomenų nepateikė. Vizitų metu išsiaiškinta, kad daugelyje jų duomenys apie absolventų su įvairiais poreikiais užimtumą neišskiriami iš bendrų absolventų užimtumo duomenų.

Kriterijai „Ugdoma kokybės kultūra. Informacija apie programų įgyvendinimą prieinama visiems socialiniams dalininkams“

Dauguma mokyklų (70 %) programų įgyvendinimo rezultatus kasmet aptaria su visais socialiniais dalininkais, t.y. mokiniais ir jų tėvais, mokytojais, socialiniais partneriais, mokymo įstaigos administracija ir bendruomene, organizuojant vadovų pasitarimus, mokyklos tarybos posėdžius, pedagogų tarybos posėdžius, metodinių komisijų pasitarimus, ataskaitinius pusmečio bei metinius susirinkimus.

45 % mokyklų (9 iš 20) ne visos veiklos tobulinimo priemonės suplanuotos pagal strateginę vertinimo sritį, taip pat kai kuriose mokymo įstaigose suplanuotos veiklos tobulinimo priemonės nesuderintos su socialiniais dalininkais arba suderintos ne su visais socialiniais dalininkais.

Visos mokyklos kasmet rengia ir viešina informaciją apie programų įgyvendinimą, tačiau ne visos aiškiai nurodo viešinimo dažnumą. Mokymo institucijos naudoja tinkamus viešinimo būdus: tinklapius, atvirų durų dienas, žiniasklaidą, įvairius leidinius, konkursus, konferencijas ir t.t.

Geroji patirtis:

- » **Radviliškio technologijų ir verslo mokymo centro** Šeduvos technologijų ir verslo mokymo skyrius rengia ir viešina ataskaitą, kurioje nagrinėjami klausimai: ugdymo kokybės gerinimas, valdymo ir komunikacijos veiklų tobulinimas, infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra, ryšiai su socialiniais partneriais Lietuvoje, tarptautiniai ryšiai, profesinės rehabilitacijos veiklos optimizavimas, profesinio orientavimo veiklos tobulinimas, metų veiklos programos vykdymo apžvalga. Šioje ataskaitoje duomenys yra apibendrinami tiek mokyklos mastu, tiek joje galima rasti konkrečios specialybės analizę įvairiais klausimais.

Mokymo modernumas

Strateginės vertinimo srities „Mokymo modernumas“ visų posričio programų vertinimo vidurkis – 7,10. Pusė mokyklų (10 arba 50 %) įvertintos 7 balais, penkios mokymo institucijos (25 %) – 8 balais, viena (5 %) – 9 balais. Žemiausias įvertinimas – 6 ir 5 balai (6-15 %, 5-5 %).

Kriterijus „Mokymas atitinka šiuolaikinį mokslo, technologijų, ekonomikos ir kultūros lygmenį“

Daugumoje mokymo institucijų techninė bazė atnaujinama reguliariai atsižvelgiant į ūkio poreikius bei finansines galimybes, naudojamos LR valstybės biudžeto lėšos, projektinės, specialiosios pa-

skirties ir kt. lėšos. Tačiau ne visos mokyklos į techninės bazės atnaujinimo poreikio nustatymo procesą įtraukia mokinius bei darbdavius.

60 % (12 iš 20) mokyklų techninės bazės eksploatavimo efektyvumas yra 100 % (8 val. ir daugiau per dieną), 40 % mokyklų – nesiekia 100 %, t.y. nei viename kabinete nedirbama pilnos darbo dienos. Posričio lygmeniu 40 % (8 iš 20) mokymo institucijų gauna pajamas už teikiamas paslaugas iš rinkos dalyvių, 60 % – negauna.

Pusė mokyklų (50 %) posričio programų lygmeniu nevykdo mokinių mainų, 35 % mokymo institucijų yra savų mokinių besimokančių kitose šalyse. Tik 15 % mokyklų yra ir mokinių iš kitų šalių, ir savų mokinių besimokančių kitose šalyse. Visose mokymo institucijose mokymo/si medžiaga yra įvairi – 3 ir daugiau tipų (knygos, vadovėliai, pratybos, konspektai, e-konspektai ir kt.).

Visose mokyklose (100 %) sudarytos sąlygos praktiniam mokymui įmonėse, kurios atrenkamos pagal praktinio mokymo kokybės reikalavimus.

Viena mokykla yra pasirašiusi 2 ilgalaikes ir 12 trumpalaikių bendradarbiavimo sutarčių su užsienio šalių profesinio mokymo įstaigomis ir verslo įmonėmis.

Taip pat viena mokykla sudaro sąlygas praktinį mokymą atlikti kitose Lietuvos profesinio mokymo įstaigose.

Daugumoje mokyklų (65 %) nors vienoje pamokoje per metus dalyvavo įmonių atstovai, kai kuriose (25 %) – specialistai iš kitų įstaigų, ir tik dviejose (10 %) – pedagogai iš kitų šalių. Visose mokymo institucijose vertinamų posričio programų profesijos mokytojų yra du ir daugiau. Visose mokymo institucijose mokymo laikas 100 % aprūpintas metodine medžiaga.

Daugumoje mokyklų (80 %) metodiniai išteklių atnaujinami kasmet 10-70 % , 20 % vertintų posričio programų metodiniai išteklių reguliariai nėra atnaujinami. Visose mokymo institucijose (100 %) taikomi įvairūs mokymo/ si metodai (aiškinimas, diskusija, demonstravimas, pratybos, darbas grupėse, IKT taikymas, darbas porose, projektinis darbas, problemų sprendimas ir kt.).

Daugumoje mokyklų (70 %) mokiniai taikomus mokymo metodus vertina kaip tinkamus. 30 % mokymo įstaigų tokie duomenys nerenkami arba nėra aiškios mokinių nuomonės dėl taikomų mokymo metodų efektyvumo.

Mokiniai apklausose pažymi, kad labiausiai imponuoja aktyvūs mokymo metodai (darbas grupėse, projektai, ugdymas netradicinėje aplinkoje, apvalus stalas, problemų sprendimas, realios veiklos simuliacija ir kt.), taikomi tam tikrai temai ar pamokai.

Kriterijai „Ugdoma kokybės kultūra. Informacija apie programų įgyvendinimą prieinama visiems socialiniams dalininkams“

65 % vertinto posričio mokyklų programų įgyvendinimo rezultatus kasmet aptaria su visais socialiniais dalininkais.

50 % mokyklų (10 iš 20) ne visos veiklos tobulinimo priemonės suplanuotos pagal strateginę vertinimo sritį, taip pat kai kuriose mokymo įstaigose suplanuotos veiklos tobulinimo priemonės nesuderintos su socialiniais dalininkais, suderintos ne su visais socialiniais dalininkais arba jų yra nepakankamai.

Visos mokyklos kasmet rengia ir viešina informaciją apie programų įgyvendinimą. Daugumoje mokymo institucijų naudojami įvairūs viešinimo būdai: el. tinklalapiai, atvirų durų dienos, žiniasklaida, įvairūs leidiniai, konkursai, konferencijos, profesinio orientavimo renginiai ir t.t.

Geroji patirtis:

- » **Tauragės profesinio rengimo centras** išnaudoja galimybę užsidirbti papildomas pajamas už mokinių mokymosi procese suteiktas paslaugas – jame įkurtas mokinių mokomasis biuras „Vijurkas“.
- » **Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokykloje** įrengta mokomosios medžiagos rengimo video studija, kurioje mokytojai rengia mokomąją medžiagą 3D formate. Veikia nuotolinio mokymo klasė su įranga, galinčia transliuoti pamokas, įvairius užsiėmimus iš kitų įstaigų ar įmonių tiesiai iš realios vietos.
- » **Alytaus profesinio rengimo centras** yra pasirašęs 2 ilgalaikes ir 12 trumpalaikių bendradarbiavimo sutarčių su užsienio šalių profesinio mokymo įstaigomis ir verslo įmonėmis.
- » **Kauno informacinių technologijų mokykla** sudaro sąlygas praktinį mokymą atlikti kitose Lietuvos profesinio mokymo įstaigose.

Kvalifikacijos atitiktis ūkio poreikiams

Strateginės vertinimo srities „Kvalifikacijos atitiktis ūkio poreikiams“ visų posričio programų vertinimo vidurkis – 7,10. Dauguma mokyklų įvertintos nuo 6 iki 8 balų (6 – 20 %; 7 – 35 %; 8 – 40 %). Žemiausias įvertinimas – 5 balai (1 mokykla).

Kriterijai „Programos rengiamos ir reguliariai atnaujinamos pagal ūkio poreikius“, „Nustatyti rodikliai programų įgyvendinimo kokybės stebėsenai“

90 % profesinio mokymo teikėjų (posričio lygmeniu) turi aiškius programų rengimo ir atnaujinimo mechanizmus bei yra nusistatę aiškius ir išmatuojamus programų įgyvendinimo kokybės stebėsenos rodiklius. Tam turėjo įtakos pastaruoju metu mokyklose įdiegta kokybės vadybos sistema. Tačiau ne visose iš jų (tik 94 %) į šį procesą įtraukiami socialiniai partneriai. Vienoje iš vertinamų mokyklų į atnaujinimo procesą yra įtraukiami ir tėvai. Programų rengimo ir atnaujinimo poreikis nustatomas kasmet 90 % posričio mokyklų, remiantis absolventų profesinės karjeros ir lūkesčių tenkinimo tyrimo rezultatais, atliekant darbdavių apklausą po praktikos bei analizuojant mokinių įsidarbinimo duomenis. Tik 80 % posričio mokyklų formaliojo mokymo programos tam tikra dalimi atnaujinamos kasmet, 10 % – atnaujinamos, tačiau ne reguliariai ir 10 % – nebuvo atnaujinamos. Programų kokybė užtikrinama nuolat stebint, vertinant ir tobulinant jų įgyvendinimą.

Kriterijus „Mokytojai nuolat tobulina savo kvalifikaciją“

Visi profesinio mokymo teikėjai sudaro mokytojams sąlygas atnaujinti profesinę kvalifikaciją. Lėšų suma, skiriama profesinės kvalifikacijos atnaujinimui, daugumoje mokyklų (75 %) didėjo arba išliko ta pati. Tik daugiau nei pusėje (11 iš 20) posričio mokyklų kvalifikaciją kasmet tobulina visi mokytojai, nors lėšų tam pakanka. Vienos mokyklos mokytojai kėlė tik pedagoginę kvalifikaciją. Dar vienos mokyklos mokytojai profesinės kvalifikacijos atnaujinimui skyrė 88 % viso kvalifikacijai atnaujinti skiriamo laiko, nors šioje mokykloje tik 90 % mokytojų kėlė kvalifikaciją. Mokyklų dalyvavimo projektuose patirtis labai skirtinga. 19 mokyklų (95 %) mokytojai dalyvauja nacionaliniuose, regioniniuose, mokykliniuose ar tarptautiniuose

projektuose. Vienos mokyklos mokytojai visiškai nedalyvauja projektinėje veikloje. Yra 3 (iš 20) mokyklos, kurių mokytojai kasmet dalyvauja nacionaliniuose, regioniniuose ir mokykliniuose projektuose. Vienos mokyklos mokytojai kasmet dalyvauja tik tarptautiniuose projektuose ir dar vienos mokyklos mokytojai dalyvauja mokykliniuose, regioniniuose ir tarptautiniuose projektuose.

Kriterijus „Efektyvus mokinių įgytų kompetencijų vertinimas“

Beveik visose mokyklose (19 iš 20) pagal kiekvieną vertinamą programą aprašyti kompetencijų vertinimo metodai, kurių yra 2 ir daugiau. Dažniausiai naudojami metodai: kontroliniai darbai, atsiskaitomieji darbai, kūrybiniai darbai, dalyvavimas meistriško konkurso, testai.

19 (95 %) mokyklų organizuoja mokyklinius ir 1 (5 %) mokykla organizuoja tik regiono profesinio meistriško konkurso. 3 mokyklos (15 %) per pastaruosius 3 metus organizavo profesinio meistriško konkurso posričio ir regiono lygmeniu, dar dvi (10 %) – organizavo mokyklos ir nacionalinius meistriško konkurso. Viena mokykla (5 %) turi patirties organizuodama mokyklos, regiono, nacionalinio ir net tarptautinio lygmens meistriško konkurso. 18 (90 %) mokyklų mokiniai dalyvavo meistriško konkurso įvairiu lygmeniu. 2 mokyklų (10 %) mokiniai dalyvavo nacionalinio ir tarptautinio lygmens meistriško konkurso ir dalyvaujančių juose mokinių skaičius didėjo. 2 mokyklų (10 %) mokiniai dalyvavo kasmet tarptautiniuose meistriško konkurso. 14 mokyklų (70 %) mokiniai dalyvavo nacionalinio lygmens meistriško konkurso.

Kriterijus „Vertinama programos įgyvendinimo kokybė“

Visi profesinio mokymo teikėjai kasmet atlieka programų įgyvendinimo kokybės vertinimą. Dažniausiai tai vykdoma kartą per metus, o vienoje mokykloje nurodoma, kad vertinama du kartus metuose. Daugumos mokyklų programų įgyvendinimo kokybės vertinime dalyvauja ir socialiniai dalininkai. Tačiau 6 mokyklos (30 %) įvardija, kad programų įgyvendinimo kokybės vertinimą atlieka tik mokyklos bendruomenės viduje.

Kriterijai „Geras absolventų įsidarbinimas“, „Darbdaviai patenkinti absolventų kvalifikacija“

Mažiau nei pusėje (45 %) mokyklų mokinių įsidarbinimo rodikliai yra geri, t.y. dauguma (daugiau nei 50 %) absolventų dirba. Vienoje mokykloje (5 %) vidutiniškai net 94 % mokinių dirba arba mokosi. Dalyje mokyklų (30 %) įsidarbinimas siekia vidutiniškai 45 %.

Visos mokyklos kasmet vykdo darbdavių pasitenkinimo absolventų kvalifikacija matavimus. Populiariausi darbdavių nuomonės nustatymo būdai yra įrašai praktikos dienynuose, anketos, susitikimai ir pokalbiai su darbdaviais įmonėse ir pasikviečiant į mokyklas, asmens įgytų kompetencijų vertinimo komisijose dalyvaujančių darbdavių atstovų apklausa. 4 mokyklose (20 %) darbdavių pasitenkinimas matuojamas pagal įrašus mokinio baigiamosios praktikos dienynuose, pokalbių metu. Šių darbdavių atsiliepimus sunku išmatuoti, negalima pateikti išsamios analizės, kiek darbdavių yra patenkinti absolventų kvalifikacija. Beveik visos mokyklos įvardijo, kad jų absolventų įgyta kvalifikacija patenkinti dauguma (vidutiniškai 80 %) darbdavių. Darbdaviai siūlo tobulinti praktinį mokymą, profesines užsienio kalbos žinias, išskiria, kad nepakankama mokinių komunikavimo kompetencija.

Kriterijai „Ugdoma kokybės kultūra“; „Informacija apie programų įgyvendinimą prieinama visiems socialiniams dalininkams“

65 % posričio mokyklų programų įgyvendinimo rezultatus kasmet aptaria su visais socialiniais dalininkais, t.y. mokiniais ir jų tėvais, mokytojais, socialiniais partneriais, mokymo įstaigos administracija ir bendruomene. Iš šių mokyklų tik 8 (iš 13, t.y. 40 %) yra suplanuotos veiklos tobulinimo priemonės pagal kiekvieną strateginę vertinimo sritį, kurias žino ir joms pritaria visi socialiniai dalininkai.

Visose mokyklose kasmet rengiama ir viešinama informacija apie programų įgyvendinimą, tačiau 2 (10 %) mokyklos nenurodė, ar tai vykdoma pagal visas strategines vertinimo sritis. Mokyklos įvardija, kad informacija viešai prieinama visiems socialiniams dalininkams. Informacija viešinama įvairiais būdais: mokyklos svetainė, mokyklos stendai, regioninė, nacionalinė spauda ir / arba televizija, taip pat parodos ir konkursai.

Geroji patirtis:

- » **VšĮ Telšių regioniniame profesinio mokymo centre** yra sukurta unikali anketa darbdaviams, kurioje darbdavys pildo praktikanto gebėjimus pagal atskiras kompetencijas. Ši anketa yra labai informatyvi mokytojams, parodo į kokias mokinių kompetencijas reikia atkreipti dėmesį.
- » **Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokykloje** įdiegta vieninga kompleksinė geležinkelio transporto mokymo centro informacinė sistema, kuri prieinama mokyklos darbuotojams ir mokiniams.

Informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumas

Strateginės vertinimo srities „Informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumas“ visų posričio programų vertinimo vidurkis – 7,7. Didžioji dalis mokyklų įvertinant 7-8 balais (7 – 15 %; 8 - 70 %). Viena mokykla įvertinta 9 balais. Žemiausias įvertinimas – 6 balai (2 mokyklos).

Kriterijus „Informavimas vykdomas efektyviai“

Visose mokymo institucijose (100 %) yra nustatytos tikslinės grupės, numatomos konkrečios priemonės jų informavimui. 2 mokyklos (10 %) nors ir numato konkrečias veiklos priemones, tačiau proceso nevaldo iki galo (nėra ryšių su žiniasklaida bei nenumatyti finansiniai išteklių priemonėms įgyvendinti). Mokyklos turi po vieną arba daugiau darbuotojų, specialiai parengtų informavimo ir / ar viešinimo paslaugoms teikti. Yra keletas mokyklų, kuriose tokių specialistų yra parengta nuo 11 iki 24. Įvardintos pastaraisiais metais vykdomos įvairios informavimo veiklos, jų dažnumas.

Populiariausi informavimo būdai – profesijų, mokymosi ir karjeros galimybių pristatymas bendrojo ugdymo mokyklų mokiniams nuvykus pas juos, pasikvietus į mokyklą, per atvirų durų dienų renginius, integruotas technologijų pamokas; mokinių individualios konsultacijos karjeros planavimo klausimais, karjeros planų sudarymas; bendradarbiavimas su įmonėmis, kolegijomis bei universitetais; numatytas informacijos pateikimas įvairiomis žiniasklaidos priemonėmis ir mokyklų vidaus erdvėse.

Kriterijus „Kvalifikuota pagalba kiekvienam mokiniui“

Visose mokyklose yra pakankamai specialistų, pasirengusių suteikti kvalifikuotą pagalbą mokiniui karjeros projektavimo klausimais. Daugumoje mokyklų (75 %) visi mokiniai gavo kvalifikuotą pagalbą karjeros projektavimo klausimais. Ne visos mokyklos tokius duomenis apie suteiktą pagalbą galėjo pateikti skaitmenine išraiška ar patikslinti vizitų metu (nes nefiksuoja, neveda apskaitos), o duomenis pateikusiose mokyklose pagalba buvo vidutiniškai suteikta tik apie 84 % mokinių.

Kriterijus „Efektyvus mokinių priėmimas“

Tik 2 mokyklose (10 %) priimtų ir planuotų priimti mokinių skaičiaus santykis pagal visas programas yra lygus 1. Dar vienoje mokykloje tik 2013 metais pavyko pasiekti, kad priimtų mokinių skaičius būtų optimalus. Vienoje mokykloje (5 %) kiekvienais metais pagal abi vertinamas programas priimama beveik dvigubai daugiau mokinių nei planuota. Daugumoje (80 %) mokyklų priimtų mokinių skaičiaus santykis nėra optimalus (mažėjantis vidutiniškai iki 0,84) arba tas santykis lygus 0 (nes paskutiniaisiais metais visai nebuvo priimta į vertinamas programas).

Kriterijus „Aukštas absolventų užimtumo lygis“

35 % posričio mokyklų daugiau nei 50 % absolventų yra užimti (dirba ar mokosi) ir jų dalis nuo visų absolventų kasmet didėja. Dar 30 % posričio mokyklų daugiau nei 50 % absolventų yra užimti (dirba ar mokosi), tačiau jų dalis nuo visų absolventų kasmet mažėja. Vienoje mokykloje absolventų užimtumas nesiekia 50 %, tačiau kasmet absolventų užimtumo (dirba ar mokosi) rezultatai gerėjo ir 2013 m. siekė 41 %. Kai kurių mokyklų (apie 30 %) absolventų užimtumas mažesnis negu 50 %.

Visose mokyklose reguliariai, dažniausiai vieną kartą per metus, matuojamas mokinių lūkesčių atitikimas dėl pasitenkinimo kvalifikacija, įgytomis kompetencijomis, karjeros galimybėmis. Dauguma mokinių (vidutiniškai 85 % iš nurodžiusių procentine išraiška) patenkinti įgytomis kompetencijomis.

Kriterijai „Ugdoma kokybės kultūra“; „Informacija apie programų įgyvendinimą prieinama visiems socialiniams dalininkams“

Daugumos mokyklų (65 %) programų įgyvendinimo rezultatai bei tobulinimo priemonės pagal vertinamą sritį aptariamoms dažniausiai kartą per metus mokytojų tarybos posėdžiuose, profesijos mokytojų metodinėse grupėse, mokinių bei jų tėvų susirinkimuose. Kitų socialinių dalininkų atstovai dalyvauja ne visada. Mokyklos nurodo, kad veiklos tobulinimas valdomas vadovaujantis įdiegtos kokybės vadybos sistemos nustatyta tvarka. Ne visos mokyklos (25 %) veiklos tobulinimo priemonės suplanavo pagal strateginę vertinimo sritį arba šių priemonių buvo nepakankamai.

Visos mokyklos rengia ir periodiškai skelbia informaciją apie programų įgyvendinimą informavimo ir karjeros planavimo srityje įvairiais būdais: mokyklos internetinėje svetainėje, žiniasklaidos priemonėmis (spauda, radijas, televizija), mokyklų vidaus erdvėse; ruošiami lankstinukai apie mokyklas,

karjeros bei atvirų durų renginiai. Įvairiapusę informaciją mokiniai gauna iš darbo biržos, įmonių atstovų bei sėkmingai dirbančių mokyklos absolventų. Informacija viešai prieinama visiems socialiniams dalininkams visose posričio mokyklose.

Geroji patirtis:

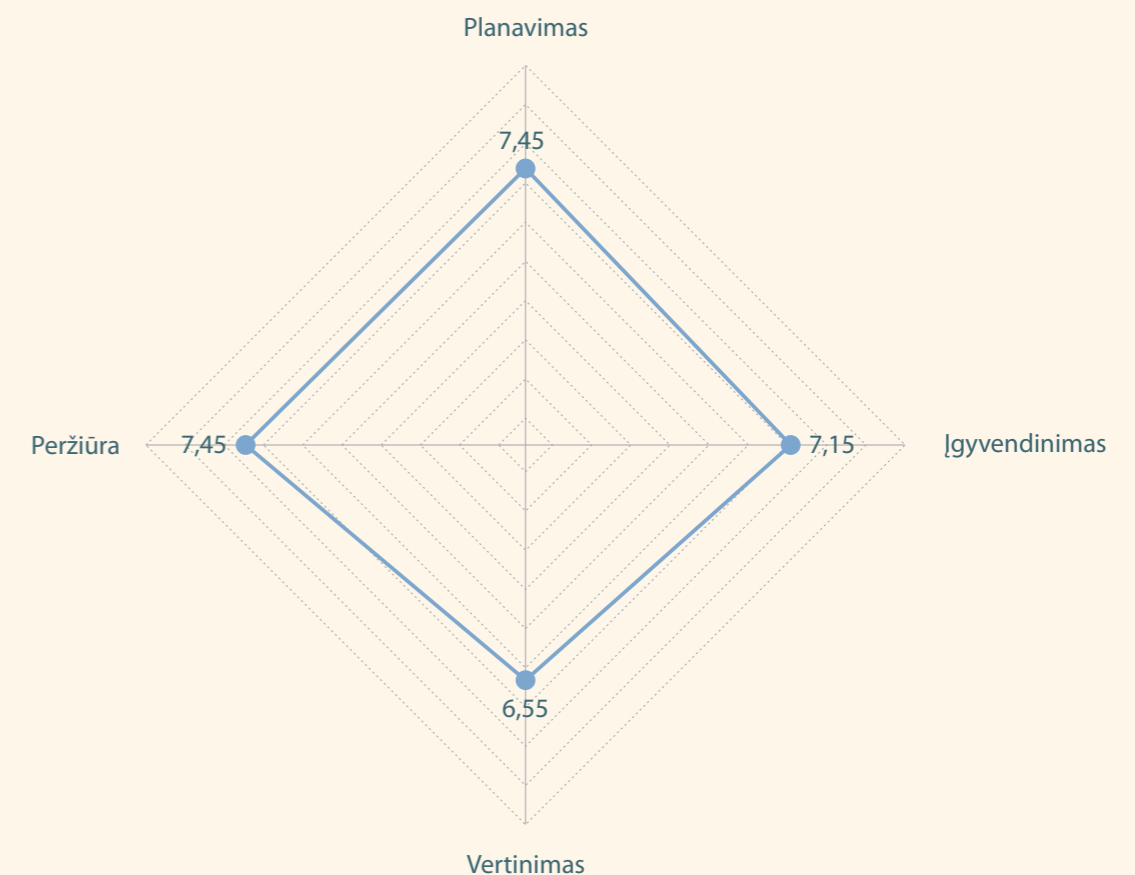
- » **Šiaulių profesinio rengimo centre** vykdomos įvairios viešinimo ir informavimo veiklos – vidurinių mokyklų lankymas, bendradarbiavimo sutartys su įmonėmis, skelbimai spaudoje, ankstyvojo profesinio orientavimo projekto „OPA“ užsiėmimai, ekskursijos, netradicinės pamokos, viktorinos, paskaitos ir pan.

Išorinio vertinimo rezultatai pagal kokybės užtikrinimo ciklo etapus

Visų mokyklų vertinimo vidurkis pagal kokybės užtikrinimo ciklo etapus yra 7,15. Didelės dalies mokyklų (55 %) vertinimo vidurkis pagal etapus yra didesnis už posričio vidurkį.

Dviejų mokyklų (10 %) rezultatai vidutiniškai siekia tik 5,4 balo. Trijų mokyklų (15 %) vidutinis balas yra 6,5 ir keturių mokyklų (20 %) vidutinis balas – 7.

Skėtis pagal kokybės užtikrinimo ciklo etapus

2 pav. Kokybės užtikrinimo ciklo etapų įvertinimų vidurkiai.

Visų mokyklų planavimo ciklo etapo atskirų kriterijų vertinimų vidurkis – 7,45.

Trijose mokyklose (15 %) planavimo etapas įvertintas 9 balais. 14 mokyklų (70 %) įvertinimas – 8 arba 7 balai. 3 mokyklų (15 %) įvertinimas – 6 balai.

Toks optimalus planavimo etapo įvertinimas sukuria sėkmės prielaidas kitiems kokybės užtikrinimo ciklo etapams. Dauguma profesinio mokymo teikėjų (85 %) strateginius planus rengia, įtraukdami į planavimo procesą mokyklos bendruomenę bei socialinius dalininkus.

Strateginiams tikslams pasiekti mokyklos planuoja ir vykdo formaliojo (dažniausiai tik vieną) profesinio mokymo programas kvalifikacijai įgyti. Kai kurios mokyklos numato ir neformaliojo mokymo programas kvalifikacijai tobulinti. Tik nedidelė dalis mokyklų (25 %) teikia įvairios paskirties mokymus.

Inicijuojamos ir sudaromos įvairios pereinamumo tarp švietimo grandžių galimybės, iš kurių daugelyje mokyklų numatomos tokios:

- » tarp bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programų, nekeičiant mokymo trukmės;
- » tarp tos pačios kvalifikacijos profesinio mokymo programų, kurias teikia skirtingi profesinio mokymo teikėjai (didžioji dauguma mokyklų neturi pasirašytų bendradarbiavimo sutarčių su profesinio mokymo teikėjais);
- » tarp profesinio mokymo ir studijų programų.

Tačiau daugelyje mokyklų nesudarytos pereinamumo galimybės tarp neformaliojo mokymo ir profesinio mokymo programų.

Profesinio mokymo teikėjai, atsižvelgdami į ūkio poreikius ir darbo rinkos reikalavimus, planuoja naujų profesinio mokymo programų rengimą arba vykdomų atnaujinimą. Daugumoje mokyklų (80 %) programų atnaujinimo ir naujų programų rengimo poreikis nustatomas kasmet, tačiau tik 55 % mokyklų į atnaujinimą įtraukia visus socialinius dalininkus.

Mokyklos daug dėmesio skiria informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumo užtikrinimui (parengta bent po 1 specialistą; darbas vyksta planingai, sudaromos darbo grupės). Šio kriterijaus įvertinimų vidurkis (8 balai) rodo, kad pilnai tenkinamas kokybės lygmuo.

Įgyvendinimas

Visų mokyklų įgyvendinimo ciklo etapo atskirų kriterijų vertinimų vidurkis – 7,15.

8 mokyklose (40 %) įgyvendinimo etapas įvertintas 8 balais ir viršija vidurkį. 9 mokyklų (45 %) įvertinimas – 7 balai; 1 mokyklos (5 %) įvertinimas – 6 balai; 2 mokyklų (10 %) įvertinimas – 5 balai ir tai yra žemiausias balas.

Įgyvendinimo etapo sėkmę lemia visų suplanuotose veiklose dalyvaujančių mokyklų bendruomenių bei socialinių dalininkų atsakomybė už rezultatus – ir bendra bendradarbiaujant, ir individuali kiekvieno dalyvio atskirai.

Mokyklos skiria pastangas patrauklios mokymosi aplinkos sukūrimui. Tuo tikslu beveik visos mokyklos (95 %) matuoja mokinių ir mokytojų pasitenkinimą mokymosi ir darbo aplinka, taisy nurodytus neatitikimus, atsižvelgia į pasiūlymus tobulinimui.

Mokymo institucijos posričio programų lygmeniu užtikrina sąlygas ugdytis įvairių gebėjimų ir poreikių asmenims: teikiamos formaliojo mokymo programos, mokosi įvairaus amžiaus ir poreikių mokiniai, sudaromos galimybės mokytis pagal individualų planą, naudojami atskiri nuotolinio mokymo komponentai (virtuali mokomoji terpė, elektroninė pamokų medžiaga, el. bendravimo įrankiai), yra mokytojų, baigusių asmenų su specialiaisiais poreikiais mokymo kursas. Visose mokyklose vykdomas ankstesnės mokymosi patirties užskaitymo mechanizmas.

Mokymo modernumo srityje įgyvendinimo etapo vidurkis pagal mokyklas yra 6,9 balo. Daugumoje mokymo institucijų (15 iš 20) mokymas pilnai atitinka šiuolaikinį mokslo, technologijų, ekonomikos ir kultūros lygmenį (7 arba 8 balai). Vertintos mokyklos reguliariai atnaujiną techninę bazę, atsižvelgiant į ūkio poreikius bei finansines galimybes, sudaro sąlygas praktiniam mokymui įmonėse, kurios atrenkamos pagal praktinio mokymo kokybės reikalavimus. Visose mokymo institucijose mokymo laikas 100 % aprūpintas metodine medžiaga, mokymo/si medžiaga yra įvairi (3 ir daugiau tipų), taikomi įvairūs mokymo/ si metodai (aiškinimas, diskusija, demonstravimas, pratybos, darbas grupėse, IKT taikymas, darbas porose, projektinis darbas, problemų sprendimas ir kt.).

Tačiau vertinant atskirų kriterijaus rodiklių atitikimą šiuolaikiniam mokslo, technologijų, ekonomikos ir kultūros lygmeniui, galima teigti, kad daugelis mokyklų neišpildo visų kokybės lygmens reikalavimų: vertintų posričio programų lygmeniu neteikia mokamų paslaugų, neturi mokinių besimokančių kitose šalyse, nekviečia specialistų iš kitų šalių ir kitų įstaigų dalyvauti ugdymo procese.

Siekdami profesinio mokymo programų įgyvendinimo kokybės, visi profesinio mokymo teikėjai sudaro sąlygas mokytojams atnaujinti kvalifikaciją. Reikėtų sudaryti sąlygas profesijos mokytojams kelti profesines kompetencijas įmonėse, kurios turi modernią įrangą. Posričio lygmeniu yra tik 3 (15 %) mokyklos, kurių mokytojai kasmet dalyvauja įvairaus lygmens projektuose. Visose posričio mokyklose organizuojami profesinio meistriškumo konkursai, tačiau labai mažai meistriškumo konkursų organizuojama tarptautiniu lygmeniu (tik vienoje mokykloje), nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis (tik 4 mokyklose). Pasigendama aktyvesnio mokinių dalyvavimo profesinio meistriškumo respublikiniuose ir tarptautiniuose konkursuose, yra mokyklų (10 %), kurių mokiniai visiškai nedalyvauja meistriškumo konkursuose jokių lygmeniu.

Visose mokyklose yra pakankamai specialistų, galinčių suteikti kvalifikuotą pagalbą mokiniams informavimo ir karjeros planavimo klausimais.

Vertinimas

Visų mokyklų vertinimo ciklo etapo atskirų kriterijų vertinimų vidurkis – 6,55.

12 mokyklų (60 %) vertinimo etapas įvertintas 8 arba 7 balais; 4 mokyklų (20 %) įvertinimas – 6 balai; 3 mokyklų (15 %) įvertinimas – 5 balai. Žemiausias įvertinimas – 4 balai (1 mokykloje).

Vertinimo procesas padeda priimti sprendimus, ieškoma būdų, kaip pagerinti veiklą ateityje.

Profesinio mokymo įstaigos gerina mokymo kokybę, pažangumą, stengiasi mažinti mokinių „nubyrėjimą“. Tačiau daugumoje mokyklų (65 %) „nubyrėjusių“ mokinių dalis per metus yra daugiau nei 10 %. Siekiant sumažinti „nubyrėjimą“, skatinant mokinių pažangumą, mokyklose reikia kurti mokymą skatinančią mokymosi aplinką, ieškoti įvairesnių bei motyvaciją skatinančių mokymosi būdų bei formų.

Tik keliose mokyklose (10 %) priimtų ir planuotų priimti mokinių skaičiaus santykis yra lygus 1. Daugumos mokyklų (80 %) priimtų ir planuotų priimti mokinių santykis vidutiniškai yra 0,84. Mokyklose skiriamas dėmesys mokiniams su įvairiais poreikiais. Apibendrinus duomenis pateikusių mokyklų apie mokinių su įvairiais poreikiais užimtumą, galima teigti, kad dauguma absolventų (62 % nuo visų su įvairiais poreikiais) dirba arba tęsia mokymąsi kitose programose.

45 % mokyklų dauguma absolventų užimti – dirba arba mokosi. Vienoje mokykloje vidutiniškai net 94 % absolventų dirba arba mokosi. Absolventai, pasirinkę ne darbinę veiklą, o mokymąsi, sėkmingai tęsia mokymąsi aukštesnio lygio programose, kolegijose ar universitetuose.

Vertinimo etape labai svarbus grįžtamasis ryšys, todėl reguliariai, daugelyje mokyklų kartą per metus, matuojamas mokinių pasitenkinimas kvalifikacija, įgytomis kompetencijomis. Visose mokyklose vykdomas anketavimas, mokiniai atlieka savęs įsivertinimą. Dauguma mokinių teigia, kad įgytos žinios ir praktiniai įgūdžiai atitinka lūkesčius.

Vykdomi ir darbdavių pasitenkinimo absolventų kvalifikacija matavimai (anketavimas, įrašai praktikos dienynuose, susitikimai, pokalbiai, apklausa komisijos narių asmens įgytų kompetencijų vertinimo metu). Dauguma darbdavių patenkinti absolventų įgyta kvalifikacija, tačiau siūlo tobulinti praktinį mokymą, profesinę užsienio kalbą bei atkreipti dėmesį į nepakankamus mokinių komunikavimo įgūdžius.

Peržiūra

Visų mokyklų peržiūros ciklo etapo atskirų kriterijų vertinimų vidurkis – 7,45.

Dviejose mokyklose (10 %) – peržiūros etapas įvertintas 9 balais; 16 mokyklų (80 %) įvertinimas – 8 arba 7; žemiausias įvertinimas – 6 balai (2 mokyklose).

Peržiūros ciklo etape svarbu ugdyti kokybės kultūrą, informuoti visuomenę apie programų įgyvendinimą bei ugdymo įstaigoje pasiektus rezultatus, dalintis gerąja darbo patirtimi.

Profesinio mokymo teikėjai reguliariai aptaria programų įgyvendinimo eigą, rezultatus. Dažniausiai jie aptaria mokyklos bendruomenėje įvairiais lygmenimis (vadovų pasitarimai, mokyklos tarybos posėdžiai, pedagogų tarybos posėdžiai, metodinių komisijų pasitarimai, ataskaitiniai pusmečio bei metiniai susirinkimai), tačiau socialinių dalininkų atstovai dalyvauja ne visada (vidutiniškai tik apie 50 % mokyklų). Mokyklos nurodė konkrečias vertinamos srities veiklos tobulinimo priemones, tačiau ne visos jos buvo suderintos su socialiniais dalininkais ir kai kuriais atvejais tų priemonių buvo per mažai. Mokyklos įvardija, kad veiklos tobulinimo priemonės nustatomos ir valdomos vadovaujantis įdiegta kokybės vadybos sistema.

Visos mokyklos kasmet rengia ir viešina informaciją apie programų įgyvendinimą. Daugumoje mokymo institucijų naudojami įvairūs viešinimo būdai: el. tinklalapiai, atvirų durų dienos, žiniasklaida, įvairūs leidiniai, konkursai, konferencijos, profesinio orientavimo renginiai ir t.t.

Rekomendacijos

Sekretorių ir kontoros darbo organizavimo švietimo posričio programų įgyvendinimo kokybės gerinimui

	Švietimo posričiui
Mokymo / mokymosi aplinka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Siekiant ugdyti nuolat besimokantį, atvirą kaitai, kūrybingą ir atsakingą žmogų kasmet atnaujinti prioritetinius metinius uždavinius. 2. Kviesti visus socialinius dalininkus (mokinius, jų tėvus, mokytojus, socialinius partnerius, mokyklos bendruomenės atstovus) dalyvauti prioritetinių uždavinių atnaujinime. 3. Siekiant nustatyti mokymo sąlygas, skatinančias mokinių kūrybiškumą ir motyvaciją mokymuisi, bei mokytojų darbo sąlygas, standartizuoti instrumentą mokytojų ir mokinių pasitenkinimo mokymosi ir darbo aplinka matavimui. 4. Atsižvelgiant į vertinimo ataskaitas, išsiaiškinti mokinių „nubyrėjimo“ priežastis, kad būtų priimti tinkami sprendimai jų likvidavimui bei užtikrintas siekis aukštesniam mokinių pažangumui. 5. Programų įgyvendinimo rezultatus kasmet aptarti su visais socialiniais dalininkais, t.y. mokiniais ir jų tėvais, mokytojais, socialiniais partneriais, mokyimo įstaigos administracija ir bendruomene.
Mokymasis visą gyvenimą	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ieškoti galimybių mokyklose teikti įvairios paskirties mokymus posričio lygmeniu. 2. Vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais pereinamumą tarp švietimo grandžių, sudaryti mokiniams pereinamumo galimybes tarp įvairių švietimo grandžių. 3. Siekti daugumos įstojusių mokinių sėkmingo mokyklos baigimo. 4. Programų įgyvendinimo rezultatus kasmet aptarti su visais socialiniais dalininkais, t.y. mokiniais ir jų tėvais, mokytojais, socialiniais partneriais, mokyimo įstaigos administracija ir bendruomene.
Mokymo prieinamumas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Siekiant įgyvendinti darbo patirties užskaitymą, rekomenduojama mokykloms nustatyti darbo patirties užskaitymo mechanizmą (parengti tvarką, nustatyti atsakingus darbuotojus ir jų funkcijas). 2. Sudaryti sąlygas žmonėms su įvairiu bendrojo išsilavinimo lygiu mokytis posričio programose. 3. Skatinti absolventus su įvairiais poreikiais dirbti arba tęsti mokymąsi kitose programose.
Mokymo modernumas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Įtraukti į techninės bazės atnaujinimo poreikio nustatymo procesą socialinius partnerius. 2. Siekti 100 % techninės bazės eksploatavimo efektyvumo. 3. Ieškoti galimybių vykdyti mokamas paslaugas posričio lygmeniu. 4. Aktyviau dalyvauti mokinių bei mokytojų mobilumo programose. 5. Skatinti įmonių atstovų, specialistų iš kitų įstaigų dalyvavimą ugdymo procese.

	Švietimo posričiui
Kvalifikacijos atitiktis ūkio poreikiams	<ol style="list-style-type: none"> 1. Parengti ir skatinti mokinius dalyvauti regioniniuose, nacionaliniuose profesinio meistriškumo konkursuose. 2. Skatinti mokytojus kasmet tobulinti savo kvalifikaciją (siekti, kad profesinės kvalifikacijos atnaujinimui kasmet būtų skiriama 70 % viso kvalifikacijos atnaujinimui skirtu laiku). Siūlyti profesijos mokytojams stažuotes įmonėse. 3. Bendradarbiaujant su socialiniais partneriais rengti ir įgyvendinti projektus, sudarančius galimybes mokiniams, profesijos mokytojams tobulinti savo kompetencijas ir bendruosius gebėjimus pagal švietimo mainų programas. 4. Parengti, naudoti ir tobulinti darbdavių apklausos instrumentus. Visų atliekamų apklausų ataskaitas analizuoti ir aptarti su socialiniais dalininkais. 5. Sukurti aiškų programos atnaujinimo poreikių nustatymo mechanizmą, į atnaujinimo procesą įtraukti socialinius partnerius.
Informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tikslingai planuoti mokinių priėmimą, į planavimo procesą įtraukiant socialinius partnerius. 2. Visiems mokiniams suteikti kvalifikuotą pagalbą karjeros projektavimo klausimais. 3. Siekiant ugdymo kokybės kultūros suplanuoti veiklos tobulinimo priemones pagal kiekvieną strateginę vertinimo sritį bei suderinti jas su visais socialiniais dalininkais. 4. Kasmet rengti ir viešinti informaciją apie programų įgyvendinimą pagal visas strategines vertinimo sritis.
Planavimas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sukurti aiškų programos atnaujinimo poreikių nustatymo mechanizmą, į atnaujinimo procesą įtraukti socialinius partnerius.
Įgyvendinimas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Esant poreikiui įgyvendinti darbo patirties užskaitymo mechanizmą. 2. Sudaryti sąlygas žmonėms su įvairiu bendrojo išsilavinimo lygiu mokytis posričio programose. 3. Įtraukti į techninės bazės atnaujinimo poreikio nustatymo procesą socialinius partnerius. 4. Siekti 100 % techninės bazės eksploatavimo efektyvumo. 5. Ieškoti galimybių vykdyti mokamas paslaugas posričio lygmeniu. 6. Aktyviau skatinti mokinių mobilumą. 7. Skatinti įmonių atstovų, specialistų iš kitų įstaigų dalyvavimą ugdymo procese. 8. Parengti ir deleguoti mokinius dalyvauti regioniniuose, nacionaliniuose profesinio meistriškumo konkursuose. 9. Skatinti mokytojus kasmet tobulinti savo kvalifikaciją (siekti, kad profesinės kvalifikacijos atnaujinimui kasmet būtų skiriama 70 % viso kvalifikacijos atnaujinimui skirtu laiku). Siūlyti profesijos mokytojams stažuotes įmonėse. 10. Bendradarbiaujant su socialiniais partneriais rengti ir įgyvendinti projektus, sudarančius galimybes mokiniams, profesijos mokytojams tobulinti savo kompetencijas ir bendruosius gebėjimus pagal švietimo mainų programas. 11. Visiems mokiniams suteikti kvalifikuotą pagalbą karjeros projektavimo klausimais.

	Švietimo posričiui
Vertinimas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skatinti absolventus su įvairiais poreikiais dirbti arba tęsti mokymąsi kitose programose. 2. Parengti, naudoti ir tobulinti darbdavių apklausos instrumentus. Visų atliekamų apklausų ataskaitas analizuoti ir aptarti su socialiniais dalininkais. 3. Tikslingai planuoti mokinių priėmimą, į planavimo procesą įtraukiant socialinius partnerius.
Peržiūra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Siekiant ugdymo kokybės kultūros suplanuoti veiklos tobulinimo priemones pagal kiekvieną strateginę vertinimo sritį bei suderinti jas su visais socialiniais dalininkais. 2. Kasmet rengti ir viešinti informaciją apie programų įgyvendinimą pagal visas strategines vertinimo sritis.

Priedas

2014 m. vertinime dalyvavusių profesinio mokymo įstaigų ir jose vykdomų Sekretorių ir kontoros darbo švietimo posričio programų SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Profesinio mokymo įstaiga	Mokymo programos pavadinimas	Programos kodas
1.	Alytaus profesinio rengimo centras	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	440034603
		Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	330034603
2.	VšĮ Elektrėnų profesinio mokymo centras	Sekretoriaus mokymo programa	330034601
3.	Jonavos politechnikos mokykla	Sekretoriaus mokymo programa	330034601
4.	Joniškio žemės ūkio mokykla	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	330034603
5.	Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centras	Sekretoriaus mokymo programa	440034601
6.	Kauno ryšinių mokykla	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	440034603
		Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	330034603
		Sekretoriaus mokymo programa	330034601
7.	Klaipėdos paslaugų ir verslo mokykla	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	330034603
8.	Klaipėdos statybininkų mokykla	Sekretoriaus mokymo programa	440034601

Eil. Nr.	Profesinio mokymo įstaiga	Mokymo programos pavadinimas	Programos kodas
9.	Marijampolės profesinio rengimo centras	Sekretoriaus mokymo programa	440034601
10.	Panevėžio Margaritos Rimkevičaitės technologinė mokykla	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	330034603
11.	Radviliškio technologijų ir verslo mokymo centras	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	330034603
		Sekretoriaus mokymo programa	330034601
12.	Rokiškio technologijos, verslo ir žemės ūkio mokykla	Sekretoriaus mokymo programa	440034601
13.	Šiaulių profesinio rengimo centras	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	440034603
		Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	330034603
		Sekretoriaus mokymo programa	440034601
		Sekretoriaus mokymo programa	330034601
14.	Tauragės profesinio rengimo centras	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	330034603
15.	VšĮ Telšių regioninis profesinio mokymo centras	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	330034603
16.	Ukmergės technologijų ir verslo mokykla	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	330034603
17.	Veisiejų technologijos ir verslo mokykla	Sekretoriaus mokymo programa	440034601
		Sekretoriaus mokymo programa	330034601
18.	Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokykla	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus mokymo programa	330034603
19.	Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centras	Sekretoriaus mokymo programa	440034601
		Sekretoriaus mokymo programa	330034601
20.	Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centras	Sekretoriaus mokymo programa	440034601

